

Sprawozdanie z działalności

*Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce
za 2010 rok*

Luty 2011 rok

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce jest samodzielną jednostką organizacyjną miasta powołaną uchwałą Rady Miasta Hajnówka w 1990 roku dla realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, w ramach zadań gminy i zadań z zakresu administracji rządowej. Działa w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U z 2004 roku Nr 64 poz. 593 z późn. zm), ustawę z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U z 2006 roku Nr 139 poz. 992 z późn. zm), ustawę z dnia 22 kwietnia 2005 roku o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U z 2005 roku Nr 86 poz. 732 z późn. zm) i inne obowiązujące w tej mierze przepisy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest narzędziem instytucji polityki społecznej państwa mającym na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ma za zadanie wspierać osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwić im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Współpracuje w tym zakresie na zasadzie partnerstwa z organami administracji samorządowej, rządowej, organizacjami społecznymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami prawnymi i fizycznymi. W realizacji zadań MOPS ma na celu dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców miasta i osób przebywających na jego terenie, dbałość o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodziny, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie jej dążeń do usamodzielnienia, właściwy rozwój i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu. Wypełniając swoje zadania MOPS kieruje się zasadami równości, pomocniczości, solidarności społecznej oraz subsydiarności mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób lub rodzin zwracających się o pomoc oraz ich integracji ze środowiskiem. W przepisach wielokrotnie zawarta jest zasada pomocniczości, która wskazuje pierwszeństwo korzystania z własnych zasobów i uprawnień przez osoby i rodziny oraz kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspokajanie potrzeb.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, które nie mają źródła utrzymania lub dochód w rodzinie jest niższy od 351,00zł na osobę w rodzinie (w przypadku osoby samotnej – 477,00zł) przy jednoczesnym wystąpieniu jednej z okoliczności tj.:

- ubóstwo,
- sieroctwo,
- bezdomność,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- długotrwała lub ciężka choroba,
- przemoc w rodzinie,
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych o prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych,
- brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizm lub narkomania,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

DZIAŁALNOŚĆ PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH

Pracownicy socjalni zatrudnieni w MOPS spełniając zapis ustawowy o liczbie mieszkańców na jednego pracownika socjalnego tj. 2000 osób. W 2010 r. Ośrodek zatrudniał 11 pracowników , w tym: 5 specjalistów pracy socjalnej.

Pracownicy socjalni mają bezpośredni kontakt z beneficjentami pomocy społecznej :

- diagnozują sytuację osób i rodzin zgłaszających się do Ośrodka po pomoc;
- rozpoznają ich potrzeby i oczekiwania ;
- podejmują działania w formie pracy socjalnej zmierzające do rozwiązania trudnej sytuacji życiowej klientów pomocy społecznej.

Ustawowym obowiązkiem ośrodków pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej rozumianej jako działalność ułatwiająca jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia poprzez organizowanie dostępu do całego systemu usług umożliwiających w ostatecznym efekcie samodzielność życiową i godne uczestnictwo w życiu społecznym. Głównym realizatorem pracy socjalnej jest pracownik socjalny , który już przy pierwszej wizycie , podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego analizuje wraz z klientem jego sytuację zastanawia nad możliwościami rozwiązywania występujących problemów, udziela porad, ukierunkowuje klienta ma możliwość załatwienia jego spraw życiowych, motywuje do zmiany zachowań, które pomogłyby mu w dalszym życiu. Niejednokrotnie przeprowadza pierwsze mediacje w sytuacjach konfliktowych. Pracownik socjalny podejmuje szereg działań w ramach pracy socjalnej na rzecz zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych, poprawy zdrowia klienta, zapewnienie opieki osobom starszym i niepełnosprawnym poprawy funkcjonowania rodziny, poprawy funkcjonowania osób zaburzonych psychicznie, poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym, działa na rzecz rozwiązywania problemów bezrobocia, zapewnienia /uzyskania niezbędnych środków materialnych.

Ośrodek realizuje zadania wynikające bezpośrednio z ustaw z dnia:

1. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 725),
 2. 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (t.j. z 2001 r. Nr 1421, poz. 1593 z późn. zm.),
 3. 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135 z późn. zm.),
 4. 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.),
 5. 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966 z późn. zm.),
 6. 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.),
 7. 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74),
 8. 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (tj. Dz. U. Nr 267, poz. 2259),
- oraz posiłkuje się niżej wymienionymi przepisami prawa zawartymi w ustawach z dnia:

1. 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.),
2. 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.),
3. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.),
4. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
5. 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.),
6. 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i i okresu powojennego (t.j. Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371).
7. Statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce
8. 14 kwietnia 2005 r. rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U z dnia 4 maja 2005 r.);
9. 1 marca 2005 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U z dnia 16 marca 2005 r.);
10. 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U z dnia 27 lipca 2006 r.);
11. 28 listopada 2003 r. ustawa o świadczeniach rodzinnych;
12. 2 czerwca 2005 r. , rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenie rodzinne (Dz. U z dnia 15 czerwca 2005 r.);
13. 22 kwietnia 2005 r. ustawa o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z dnia 17 maja 2005 r.);
14. 17 października 2008 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 223, poz. 1456);
15. 23 październik 2009 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 221, poz. 1738)

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań z pomocy społecznej spoczywa na jednostce samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej w zakresie ustalonym w ustawie o pomocy społecznej.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, którym celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

- Sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej.
- udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych .
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych.
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.
- Opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne.
- Praca socjalna.
- Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych.
- Tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.
- Dożywanie dzieci.
- Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym.
- Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

- Utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych.
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną.
- Realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Ośrodek Pomocy realizując ustawowe zadania, wykonuje je w ramach zadań własnych

§.1 i zleconych gminie, poprzez: rozpoznanie środowiska; diagnozę społeczną; prowadzenie pracy socjalnej; przyznawanie zasiłków w zakresie ustalonym ustawami, pomocy rzeczowej, usług opiekuńczych; realizację „Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Hajnówka na lata 2006-2010” i uchwałą Rady Miasta Hajnówka przyjęto aktualizację Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w mieście Hajnówka na lata 2006- 2010, wprowadzając podrozdział 3.2.1 Realizacja celów strategii w latach 2011-2012. Tym samym wydłuża się okres realizacji strategii do 2012 roku oraz prowadzenie Świetlicy Socjoterapeutycznej dla dzieci. Ścisła współpraca z organami administracji samorządowej, jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami państwowymi, kościelnymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami zajmującymi się problematyką społeczną, pozwala właściwie realizować ww. zadania.

Zasady udzielania pomocy społecznej

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek:

1. osoby zainteresowanej,
 2. jej przedstawiciela ustawowego,
 3. innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.
- Pomoc społeczna może być także udzielana z urzędu.

Formy pomocy świadczone klientom

Ustawowy katalog świadczeń zawiera:

1. świadczenia pieniężne:

- a. zasiłek stały - minimalna wysokość 30 zł., maksymalna 444 zł.,
- b. zasiłek okresowy - minimalna wysokość 20 zł. - jest to wsparcie gwarantowane, którego wysokość od 2008 r. nie może być niższa niż 50% różnicy pomiędzy kryterium dochodowym a dochodem własnym,
- c. zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,

2. świadczenia niepieniężne, którymi są:

- a. praca socjalna,
- b. składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne,,

- c. sprawienie pogrzebu,
- d. poradnictwo specjalistyczne,
- e. interwencja kryzysowa,
- f. schronienie,
- g. posiłek,
- h. niezbędne ubranie,
- i. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- j. specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- k. mieszkanie chronione,
- l. pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.

Wszelka pomoc skierowana jest do indywidualnego klienta/ rodziny. Wydanie decyzji administracyjnej następuje na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby ubiegającej się o pomoc. Udzielenie świadczeń w postaci pracy socjalnej i poradnictwa nie wymaga wydania decyzji.

Miasto Hajnówka na koniec 31 grudnia 2010 r. liczyło 22 572 mieszkańców.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce w 2010r. objął różnymi formami pomocy 1234 rodzin, w których było 3149 osób. Do tutejszego Ośrodka wpłynęło 3670 wniosków o pomoc oraz 1599 pism różnych instytucji i urzędów.

Podobnie jak w latach poprzednich, tak i w ubiegłym roku, najczęściej udzielana była pomoc pieniężna w ramach zadań własnych i zleconych gminie.

W ramach zadań własnych finansowanych z budżetu gminy oraz budżetu państwa w 2010 roku udzielono pomocy w formie: zasiłków stałych, okresowych; celowych, sprawienia pogrzebu, pokrycia kosztów wyżywienia w szkołach i przedszkolach oraz przyznania zasiłków celowych na zakup żywności w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”; pokrycia kosztów usług opiekuńczych i specjalistycznych, częściowego dofinansowania kosztów pobytu mieszkańców Hajnówki w domach pomocy społecznej.

Pomoc w formie zasiłków celowych była przyznawana głównie na zakup żywności, odzieży, pokrycie kosztów zakupu leków, opału, opłaty za energię elektryczną, czynsz.

Realizatorami usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania podopiecznych pomocy społecznej (niepełnosprawnych z powodu wieku lub choroby) były opiekunki MOPS. W minionym roku z usług opiekuńczych skorzystało ogółem 25 podopiecznych w tym 8 osób objętych było usługami specjalistycznymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi świadczone dla osób starszych, schorowanych, często samotnych ale także mających rodzinę, która z różnych powodów nie może opiekować się swoimi bliskimi, organizowane były usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. Obejmowały one swoim zakresem m.in. opiekę, pielęgnację, rehabilitację, pomoc przy prowadzeniu gospodarstwa domowego.

W ub. r. Ośrodek częściowo pokrywał koszty pobytu w domach pomocy społecznej dla 4 osób na kwotę – 64.567,41zł.

W 2010 roku pracownicy socjalni tutejszego Ośrodka udzielili pomocy w formie pracy socjalnej dla 950 rodzin w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej dla 86 rodzin.

W szczególności polegała ona na:

- udzielaniu pomocy przy kompletowaniu dokumentów niezbędnych do otrzymania renty,

- emerytury, świadczeń wyjątkowych itp.;
 - podejmowaniu działań w zakresie uzyskiwania alimentów;
 - umożliwieniu klientom bezpłatnych konsultacji z prawnikiem, psychologiem, pedagogiem w zależności od występujących potrzeb;
 - występowaniu w charakterze przedstawiciela i rzecznika spraw podopiecznych, szczególnie niezaradnych życiowo;
 - uczeniu racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi;
 - nakłanianiu osób do uczestniczenia w grupach terapeutycznych;
 - udzielaniu pomocy w rozwiązywaniu spraw dotyczących przemocy w rodzinie, uzależnień alkoholowych oraz od innych środków odurzających;
 - udzielaniu pomocy bezdomnym (m.in. umieszczaniu ich w schronisku, pomocy w znalezieniu mieszkania, (mediowanie z rodziną, bliskimi o obowiązku udzielenia pomocy);
 - podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin;
- Pracownicy socjalni realizując zadania zwłaszcza w zakresie prowadzonej pracy socjalnej współpracowali z różnymi podmiotami działającymi w obszarze pomocy społecznej, a w szczególności : pedagogami szkolnymi, kuratorami zawodowymi i społecznymi, zespołem orzekającym o niepełnosprawności, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, służbą zdrowia, domami pomocy społecznej, zakładami opiekuńczo leczniczymi, Powiatowym Ośrodkiem Wsparcia, schroniskami i noclegowniami dla bezdomnych, Spółdzielnią Mieszkaniową, Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej, Aresztem Śledczym, Kościołem Katolickim i Prawosławnym, innymi związkami wyznaniowymi, organizacjami pozarządowymi, wolontariatem, Powiatowym Urzędem Pracy, Policją, Komisją Do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ośrodkami pomocy itd.

W celu wzmocnienia skuteczności zawodowych działań prowadzonych w formie pracy socjalnej, wykorzystano – kontrakty socjalne. W kontrakcie socjalnym opracowuje się ocenę osoby/rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć osoba/rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. Kontrakt jest narzędziem pozwalającym na zmobilizowanie osoby lub rodziny zainteresowanej rozwiązaniem swoich problemów, umożliwia dokonanie oceny osiągniętych celów operacyjnych. Jest on zawierany po pełnym rozpoznaniu i ocenie sytuacji osoby/rodziny ubiegającej się o pomoc. W 2010 r. zawarto 41 kontraktów socjalnych z osobami/rodzinami obejmowanymi pomocą społeczną przez MOPS w Hajnówce. W efekcie pracy prowadzonej w oparciu o kontrakt socjalny podniosło lub nabyło nowe kwalifikacje – 10 osób (asystent rodziny).

Pracownicy socjalni podkreślają, że jednym z istotniejszych elementów kontraktu socjalnego jest podniesienie samooceny osoby/rodziny, ponieważ to osoba/rodzina musi dostrzec i ocenić zmiany jakie nastąpiły w jej życiu. Planowane działania są realne tzn. w zasięgu możliwości osoby/rodziny i pracowników socjalnych. W pierwszej kolejności realizuje się cele priorytetowe – najpilniejsze i najważniejsze, uwzględniające indywidualne możliwości i poziom motywacji osoby/rodziny do zmiany własnej sytuacji życiowej. Zobowiązania podejmowane przez pracowników socjalnych w zakresie proponowanych form pomocy i pracy socjalnej, dotyczą takich zagadnień, których osoba/rodzina nie jest w stanie zabezpieczyć we własnym zakresie. Najczęściej są to działania skierowane na zbieranie i udostępnianie informacji oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów.

DZIAŁANIA NA RZECZ ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Poza indywidualną pracą socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych z klientami Ośrodka Pomocy w roku 2010 podejmowane były działania na rzecz środowiska lokalnego. Głównym ich celem była aktywizacja i integracja społeczeństwa naszego miasta. Do tych działań zaliczyć należy :

- * Chóinkę Noworoczną zorganizowaną przy współpracy z Hajnowskim Domem Kultury na której obdarowano paczkami 500 dzieci z najuboższych rodzin,
- * organizację wypoczynku letniego dzieciom z rodzin ubogich w wieku od 9 do 13 lat – 25 dzieci odpoczywało w Klubie „Karino” nad zalewem Siemianówka,
- * Projekt Systemowy „Sami Sobie”, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działania 7.11. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji poprzez Ośrodki Pomocy Społecznej Programu operacyjnego kapitał Ludzki.
- * „Jarmark Żubra” w Parku Miejskim w Hajnówce. Podczas zajęć świetlicowych dzieci wykonały różne drobiazgi (bransoletki, świeczniki, pudełeczka, ozdoby wiszące itp.) , które zostały wykorzystane podczas festynu. Kiermasz zorganizowały i poprowadziły wolontariuszki z Klubu Wolontariusza ”Pomagamy Razem” działającego przy świetlicy.
- * tradycyjnie w dniu Wigilii Bożego Narodzenia 24 grudnia 2010r. nie zapominając o osobach samotnych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował kolację wigilijną dla 60 osób w Sali konferencyjnej Ośrodka. Przy stole wigilijnym zasiedli przedstawiciele kościoła katolickiego i prawosławnego, burmistrz miasta Hajnówka, dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce, osoby samotne i ubogie i pracownicy ośrodka.
- * Warto wspomnieć o niekonwencjonalnych działaniach, do których zaliczyć można całoroczną zbiórkę odzieży, sprzętu gospodarstwa domowego, mebli oraz zbiórki żywności w największych sklepach miasta Hajnówka w ramach ogólnopolskiej zbiórki żywności organizowanej przez Federację Polskich Banków Żywności.

Pracownicy socjalni :

- * przeprowadzali 52 wywiady środowiskowe na potrzeby Urzędu Miasta z osobami ubiegającymi się o przyznanie dodatku mieszkaniowego;
- * tworzyli listy do Powiatowego Urzędu Pracy osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, które mogą być skierowane do podjęcia prac społecznie – użytecznych;
- * przeciwdziałając tragicznym skutkom zimy wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce dokonano diagnozy środowisk narażonych na niekorzystne działanie zimy (osób samotnych, starszych, niepełnosprawnych, rodzin wielodzietnych oraz niezaradnych życiowo). Monitoring środowisk nie raz pozwolił zapobiec tragediom, które mogły mieć miejsce w naszym mieście;
- * diagnozowali i udzielali pomocy osobom opuszczającym zakłady karne oraz rodzinom osób

przebywających w Zakładach Karnych.

Problemy społeczne dominujące wśród klientów Ośrodka Pomocy

W 2010 roku wiodącymi przyczynami kwalifikującymi do pomocy udzielanej przez MOPS w ramach świadczeń społecznych były:

- ubóstwo - 932 rodziny;
- bezrobocie – 626 osób,
- długotrwała lub ciężka choroba - 110,
- niepełnosprawność - 253,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - 171 w tym: 122 rodziny niepełne i 22 wielodzietne ,
- alkoholizm - 86
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego – 19,
- przemoc w rodzinie - 1;

Z pomocy korzystały również rodziny, w których występowały: potrzeba ochrony macierzyństwa - 89

W 2010 roku na terenie miasta przebywało 12 osób bezdomnych. W okresie zimowym osoby te zostały objęte pomocą bądź przyporządkowane w ramach pracy socjalnej do swoich rodzin bądź znajomych.

W 2010 roku Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące programy :

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Celem Programu jest wspieranie samorządów gminnych w realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym tj. dożywiania dzieci . Program przewiduje także przyznawanie zasiłków celowych, z przeznaczeniem na zakup artykułów żywnościowych. Jego odbiorcami są rodziny lub osoby, których dochód nie przekracza kwoty 150% kryterium dochodowego a w szczególnych przypadkach 200% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 pkt. 2 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Tą formą pomocy w ub. r. Ośrodek objął 879 dzieci, pokrywając im posiłki w przedszkolach i szkołach oraz 498 rodzin, którym przyznano zasiłki celowe na zakup żywności.

W 2010 roku w ramach w/w. Programu doposażono 7 stołówek szkolnych i przedszkolnych w sprzęt niezbędny do ich funkcjonowania tj. nakrycia stołowe, sztućce, garnki, zmywarki do naczyń, lodówki, termosy, pojemniki do transportu żywności, a także w stoliki i krzesła.

Hajnowskie Stowarzyszenie „Sami Sobie”

W strukturach MOPS w Hajnówce funkcjonuje Świetlica Socjoterapeutyczna dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z siedzibą przy ul. Wierobieja 18. Udziela ona pomocy rodzinom dysfunkcyjnym poprzez objęcie dzieci w wieku 7-9 lat działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi, edukacyjnymi i psychologicznymi. W ubiegłym roku oferowała pomoc 20 dzieciom. Świetlica zatrudnia dwóch pedagogów którzy opracowują i realizują indywidualny plan pracy z dzieckiem, prowadzą zajęcia korekcyjne, kompensacyjne i socjoterapeutyczne pozwalające wychowankom uzyskać pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych. Dzieci bardzo chętnie uczestniczyły w prowadzonych zajęciach muzycznych, artystycznych, plastycznych, technicznych i kulturalnych. Dzięki nim mogły pogłębiać i rozwijać swoje zainteresowania, zdolności czy umiejętności.

W ubiegłym roku w ramach działań Świetlicy Socjoterapeutycznej zorganizowano :

1. W ramach projektu prowadzonego przy współpracy z Hajnowskim Stowarzyszeniem „Sami Sobie” zrealizowano projekt „Ferie świetlików”
2. W ramach ogólnopolskiej akcji „Wielkanocna Zbiórka Żywności” organizowana przez Banki Żywności. Klub Wolontariusza „Pomagamy Razem” wraz z Hajnowskim Stowarzyszeniem „Sami Sobie” Wielka zbiórka żywności odbyła się w dniach 19 – 20.03.2010 r. w Hajnówce Zbiórka została przeprowadzona w: PSS „Społem” Super Market, D.S. Biedronka, market sieci Kaufland Polska. i 30-cioro wolontariuszy zbierało żywność. Łącznie zebrano ponad 520 kg żywności.
3. Realizacja zadania publicznego „Kolonie letnie z elementami socjoterapii dla grupy dzieci z rodzin dysfunkcyjnych” w bieżącym roku były realizowane jak co roku na bazie Ośrodka Carino 2000 w miejscowości Nowa Łuka nad malowniczym Zalewem Siemianówka w okresie od 12 do 26 lipca 2010 roku. Dwudziestu pięciu kolonistów każdego dnia miało możliwość uczestniczenia w zajęciach, które nakierowane były na realizację programu terapeutyczno- profilaktycznego. Między innymi odbyła się: Prezentacja judoków z Klubu Sportowego „Żubr”. Przedstawicielki Komendy Rejonowej w Hajnówce zrealizowały program „Bezpieczne wakacje”. Przedstawiciele z Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej uświadomiły dzieci na aspekty zdrowotne w żywieniu, akcentując poprzez materiały promocyjne wagę stosowania profilaktyki. Terapeutka z poradni leczenia uzależnień zrealizowała zajęcia profilaktyczne na temat uzależnień od alkoholu i innych używek oraz rozbudzano wśród dzieci zainteresowanie zajęciami plastycznymi: „Moja maska”, „Jakie to zwierzę”.
4. Wakacje w świetlicy socjoterapeutycznej „Wakacyjna przygoda 2010”- dotacja z Urzędu Miasta Hajnówka. Dzieci mogły rozwijać swoje zainteresowania plastyczne, wykonując m.in. lepienie dzbanków i wazonów z gliny rzeźbiarskiej, ozdabianie słoików i butelek techniką decoupage, wykonywanie witraży okiennych, wykonywanie ozdób do kwiatów, rysowanie pastelami, węglem drzewnym, kredkami ołówkowymi i świecowymi, wyklejanki, wydzieranki itp. Część prac plastycznych wykonanych przez dzieci została wystawiona na sprzedaż podczas „Jarmarku Żubra”. Dzieci mogły korzystać z atrakcji Parku Wodnego. Uczestnicy świetlicy brali udział w różnego rodzaju zajęciach edukacyjnych, między innymi odbyło się spotkanie z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji. Wychowawcy

przeprowadzili również szereg zajęć dotyczących problematyki uzależnień, higieny osobistej oraz kształtujących prawidłowe zachowania w miejscach kultury i użyteczności publicznej. Dzieci mogły korzystać z komputera i Internetu oraz gier planszowych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnił podopiecznym Świetlicy obiady w ramach programu Dożywiania.

W ramach realizacji projektu „Wakacyjna przygoda 2010” dzieci oraz wolontariusze z Klubu Wolontariusza „Pomagamy Razem” wyjechali na wycieczkę do Warszawy, gdzie zwiedzili wystawę „Astronomia i astronautyka” oraz Planetarium w Muzeum Techniki. Główną atrakcją wyjazdu było zwiedzanie ZOO.

5. W dniu 31 lipca 2010 roku dzieci ze świetlicy brały udział w „Jarmarku Żubra” w ramach obchodów Dni Hajnówki.

6. W dniach 3-4.12.2010 roku w Hajnówce została przeprowadzona „Świąteczna zbiórka żywności” zorganizowana przez Banki Żywności, Klub Wolontariusza „Pomagamy Razem” wraz z Hajnowskim Stowarzyszeniem „Sami Sobie”. Zbiórka została przeprowadzona w: PSS „Społem” Super Market, D.S. Biedronka, market sieci Kaufland Polska.

7. Loteria Fantowa w dniu 11 grudnia 2010 roku prac dzieci podczas spotkania opłatkowego w Polskim Związku Niewidomych.

6. Świetlica Socjoterapeutyczna zorganizowała imprezy okolicznościowe :

- „Walentynki” w dniu 13 lutego 2010 roku;
- Obchody Dnia Dziecka w dniu 1 czerwca 2010 roku;
- „Halloween” w dniu 28 października 2010 roku;
- „Andrzejki” w dniu 30 listopada 2010 roku.

Analiza finansowa działalności Ośrodka

W 2010 roku na utrzymanie Ośrodka wydatkowano kwotę 938020,54 zł., w tym: 364999,21 zł. z budżetu Wojewody, oraz 573021,33 zł. z budżetu Gminy.

W roku 2010 MOPS w Hajnówce otrzymał środki finansowe na łączną kwotę 10.277603,00 zł z czego wykonano 10.249.075,69 zł.

Rodzaje wydatkowanych środków na następujące świadczenia w 2010 roku

- a) zasiłki stałe – 720.691,04 zł; – 215 rodzin, 321 osób w rodzinach, 2164 – liczba świadczeń;
- b) zasiłki okresowe – 983.581,75 zł; - 788 rodzin, 1953 osób w rodzinach, 4559 – liczba świadczeń;
- c) składki zdrowotne - 73.978,87 zł; opłacona dla 219 świadczeniobiorców w tym 169 osób pobierających zasiłki stałe na kwotę – 53.000,00 zł, zaś 50 osób pobierające świadczenia pielęgnacyjne na kwotę – 20.978,87 zł;
- d) składki emerytalno – rentowe - 95.903,00 zł; dla 78 osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne;
- e) specjalistyczne usługi opiekuńcze z budżetu Wojewody – 47.000,00 zł; - 8 rodzin, 11 osób w rodzinach, 2146 – liczba świadczeń;
- f) Program Rządowy „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” - 1.233.941,62 zł w tym gmina – 249.998,62 zł; dotacja – 983.943,00 zł;
 - zasiłki celowe na zakup żywności - 651.123,87 zł; - 917 rodziny; - 2443 osób w rodzinach; 2867 - liczba świadczeń;
 - doposażenie 7 szkół - 47.772,78 zł;
 - utworzenie punktu przy MOPS - 86.677,59 zł;
 - zakup samochodu i koszty eksploatacji – 59.160,25 zł;
 - dożywianie w szkołach, przedszkolach i żłobkach w formie posiłku – 389.207,13 zł;
 - 498 rodzin; - 1986 osób w rodzinach; z posiłków korzystało 879 dzieci w tym w przedszkolu – 251 dzieci, w szkole – 628; 117181 – liczba świadczeń.

Finansowanie z zadań własnych gminy:

- a) usługi opiekuńcze – 143.036,48 zł; – 17 rodzin; 18- osób w rodzinach; 2699 – liczba świadczeń;
- b) zasiłki celowe i pomoc w naturze - 136.631,90 zł – 247 rodzin w tym: zasiłki celowe specjalne – 14.744,39 zł; - 44 rodzin.
świadczeń ;
- c) dofinansowanie kosztów pobytu mieszkańców Hajnówki w Domach Pomocy Społecznej - 64.567,41 zł – 4 osób; - 48 świadczeń;

d) zasiłki celowe udzielone w ramach projektu „Sami Sobie” na kwotę – 52.800,00 zł dla 40 uczestników ze średnią kwotą miesięczną kwotą średnio 160 zł

W przypadku stwierdzenia przez pracownika socjalnego marnotrawstwa przyznanych świadczeń pomoc może zostać ograniczona lub wstrzymana. Jednak mając na uwadze dobro osób będących na utrzymaniu osoby ubiegającej się o pomoc finansową, w przypadku marnotrawstwa przyznaje się ją w formie świadczenia niepieniężnego tj. bonów towarowych.

Dział Świadczeń Rodzinnych

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Hajnówce funkcjonuje Dział Świadczeń Rodzinnych. W roku 2010 pomocą w formie zasiłków rodzinnych wraz z dodatkowymi objęto 1857 rodziny, zasiłki pielęgnacyjne otrzymało 831 osób, świadczenia pielęgnacyjne wypłacono dla 104 rodzin, z funduszu alimentacyjnego wypłacono świadczenia za 284 dłużników alimentacyjnych.

W roku 2010 wypłacono:

1. Świadczenia rodzinne na łączną kwotę : 4.610.896,95 zł w tym:
świadczenia pielęgnacyjne na łączną kwotę: 493.482,00 zł
zasiłki pielęgnacyjne na łączną kwotę : 1.321.179,00 zł

Analiza kadr i funduszu płac

Liczba etatów w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Hajnówce w 2010 roku wynosiła 33, w tym:

- w Ośrodku Pomocy - 24 etaty;
- Świadczenia Rodzinne - 5 etatów ;
- w Świetlicy Środowiskowej - 2 etaty.
- projekt – 2 etaty

Wykształcenie zatrudnionych pracowników w MOPS przedstawia się następująco:

- 13 osób – ukończyło studia wyższe magisterskie;
- 3 osoby – kontynuują naukę na studiach licencjackich dla pracowników socjalnych na kierunku Pedagogika w ChAT w Warszawie;
- 4 osoby – ukończyły studia podyplomowe w zakresie: Organizacji Pomocy Społecznej w WSAP w Białymstoku;
- 1 osoba - ukończyła studia podyplomowe w zakresie: Zarządzanie projektami z Unii Europejskiej;
- 1 osoba – ukończyła specjalizację II stopnia w zakresie „Praca socjalna z osobami niepełnosprawnymi”
- 7 osób – ukończyło szkołę pracowników służb społecznych;
- 5 osoby – posiadają specjalizację I stopnia
- 8 osób – wykształcenie średnie .

W 2010 r. pracownicy MOPS w Hajnówce korzystali z niżej wymienionych szkoleń:

1. „Bądź aktywny, Bądź najlepszy” szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej „Młodzież wobec uzależnienia od narkotyków”. – 3 osoby;
2. „Bądź aktywny, Bądź najlepszy” szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej „Praca socjalna z osobą zaburzoną psychicznie , jego rodziną i otoczeniem” – 1 osoba
3. „Bądź aktywny, Bądź najlepszy” szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej „Superwizje dla pracowników socjalnych OPS i PCPR” – 4 osoby
4. „Bądź aktywny, Bądź najlepszy” szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej „Praktyczne zastosowanie przepisów ustawy o pomocy społecznej” – 2 osoby;
5. „Bądź aktywny, Bądź najlepszy” szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej Pierwsze seminarium Platformy Wymiany Doświadczeń – 1 osoba
6. „Bądź aktywny, Bądź najlepszy” szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej „Znowelizowana ustawa prawo zamówień publicznych” – 2 osoby;
7. „Bądź aktywny, Bądź najlepszy” szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej „Komunikacja z osobą zaburzoną psychicznie i jego rodziną” – 2 osoba;
8. „Bądź aktywny, Bądź najlepszy” szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej „Kontrakt socjalny w praktyce” – 1 osoba
9. „Bądź aktywny, Bądź najlepszy” szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej „Sposoby postępowania z trudnym klientem pomocy społecznej” – 7 osób;
10. Spotkanie informacyjne nt. Projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – 1 osoba;
11. Wizyta studyjna/Małopolska –Śląsk -Mazowsze/ – 1 osoba;
12. Warsztaty szkoleniowe w ramach cyklu dla LZI – 2 osoby;
13. „Bądź aktywny, Bądź najlepszy” szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej „Zarządzanie sobą w czasie i organizacja pracy” – 1 osoba;
14. Warsztaty „Lokalne Partnerstwo na rzecz ekonomii społecznej” – 4 osoby
15. Konferencja „Wspólne działania szansą w przeciwdziałaniu ubóstwu i wykluczeniu społecznemu” – 1 osoba;
16. „Bądź aktywny, Bądź najlepszy” szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej Drugie seminarium Platformy Wymiany Doświadczeń – 1 osoba;
17. Seminarium „Czy można skutecznie kształtować publiczny wizerunek pracowników socjalnych i instytucji pomocy społecznej?” – 2 osoby;
18. Seminarium „Uprawnienia pracownika socjalnego. Wokół ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” – 1 osoba;
19. „Bądź aktywny, Bądź najlepszy” szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej. Seminarium podsumowujące– 1osoba;

W Ośrodku Pomocy przyjęto system cyklicznych spotkań z pracownikami, na których omawiane są problemy bieżące oraz prowadzone szkolenia problemowe dotyczące m.in.

zmian obowiązujących przepisów prawnych.

Projekt systemowy „Sami Sobie”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) zrealizował projekt systemowy pod tytułem: „Sami Sobie” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Priorytetu VII, Działania 7.1, Poddziałania 7.1.1.

Celem ogólnym projektu było zwiększenie szans na zatrudnienie i podniesienie kompetencji społecznych 40 osobom, w tym 10 kobietom korzystającym z pomocy społecznej zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zastosowaniu narzędzi aktywnej integracji. Projekt trwał dwanaście miesięcy i objął 40 beneficjentów. W ramach aktywizacji edukacyjnej 10 kobiet uczestniczek projektu, długotrwale bezrobotnych podniosło kwalifikacje w zawodzie asystent rodziny. Zostało zawartych 41 kontraktów socjalnych. Realizując projekt beneficjenci ostateczni uczestniczyli w wielu różnorodnych szkoleniach. Było możliwe kształcenie kompetencji i umiejętności społecznych jak: komunikacja, asertywność, prawidłowe wychowanie i opieka nad dziećmi, organizowanie czasu wolnego dzieciom, budowanie prawidłowych więzi w rodzinie, rozwijanie umiejętności wychowawczych, aktywne uczestnictwo w życiu szkolnym dziecka, pomoc w nauce, dbanie o zdrowie w rodzinie, prawidłowe odżywianie, załatwianie spraw urzędowych, zajęcia dotyczące aktywnego poszukiwania zatrudnienia, przybliżenie problematyki alkoholizmu i innych uzależnień, indywidualne sesje z psychiatrą. Każdy uczestnik wypracował indywidualny plan działania w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny. Oprócz i szkoleń i kursów członkowie rodzin uczestniczyli w działaniach o charakterze środowiskowym, tj. „Podlaskie Dni Rodziny”, wypoczynek dzieci nad morzem w miejscowości Mikoszewo, wyjazd edukacyjny do Muzeum Powstania Warszawskiego oraz wyjazd do teatru w Białymstoku.

Całkowity koszt projektu wyniósł 389.982,00 złotych, wykonanie 387.928,58 złotych, w tym środki własne - 52,800 złotych.

Podjęte w ramach projektu działania przyczyniły się do podniesienia kwalifikacji zawodowych kobiet długotrwale bezrobotnych i przygotowanie ich do powrotu na rynek pracy, podniesienie samooceny beneficjentów.

Opracowały :

Specjalista pracy socjalnej Krystyna Kośko,
Starszy pracownik socjalny Halina Odyniec